

Code No. 7210

Roll No.

SET : B

D. El. Ed. 1st Year Exam., September – 2025

Proficiency in Punjabi Language

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਮੇਂ ਪ੍ਰਵੀਣਤਾ

(Course Code : DE-110)

(Only for Fresh/Re-appear Candidates)

[Evening Session]

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 35

समय : 2 घण्टे]

[अधिकतम अंक : 35

सामान्य निर्देश :

- (i) कृपया जाँच कर लें कि इस प्रश्न-पत्र में मुद्रित पृष्ठ 7 तथा प्रश्न 21 हैं।
- (ii) प्रश्न-पत्र में दाहिने हाथ की ओर दिये गये कोड नम्बर तथा सेट को छात्र उत्तर-पुस्तिका के मुख्य-पृष्ठ पर लिखें।
- (iii) कृपया प्रश्न का उत्तर लिखना शुरू करने से पहले, प्रश्न का क्रमांक अवश्य लिखें।
- (iv) उत्तर-पुस्तिका के बीच में खाली पन्ना/पन्ने न छोड़ें।
- (v) उत्तर-पुस्तिका के अतिरिक्त कोई अन्य शीट नहीं मिलेगी। अतः आवश्यकतानुसार ही लिखें और लिखा उत्तर न काटें।
- (vi) परीक्षार्थी अपना रोल नं० प्रश्न-पत्र पर अवश्य लिखें। रोल नं० के अतिरिक्त प्रश्न-पत्र पर अन्य कुछ भी न लिखें और वैकल्पिक प्रश्नों के उत्तरों पर किसी प्रकार का निशान न लगाएँ।

7210/(Set : B)

P. T. O.

- (vii) कृपया प्रश्नों का उत्तर देने से पूर्व सुनिश्चित कर लें कि प्रश्न-पत्र पूर्ण व सही है, परीक्षा के उपरान्त इस सम्बन्ध में कोई दावा स्वीकार नहीं किया जायेगा।
- (viii) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।
- (ix) 3 अंक के प्रत्येक प्रश्न का उत्तर लगभग 50 शब्दों में तथा 5 अंक के प्रश्न का उत्तर लगभग 75 शब्दों में दीजिए।
-

नोट : सारे प्रश्न करने ज़रूरी हन।

यूनिट – पहिला

1. ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨੇ ਅੱਖਰ ਹਨ ? 1
 (ੳ) 33
 (ਅ) 38

 (ੲ) 39
 (ਸ) 41

2. ਸੁਣਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ ? 1
 (ੳ) ਬੋਲਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ
 (ਅ) ਗਾਣੇ ਸੁਣਨਾ
 (ੲ) ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਸੁਣਨਾ ਅਤੇ ਸਮਝਣਾ
 (ਸ) ਕਿਤਾਬ ਪੜ੍ਹਨਾ

3. 'ਸੁਲੇਖ' ਦਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? 1
- (ੳ) ਸੁੰਦਰ ਲਿਖਾਈ
- (ਅ) ਤੇਜ਼ ਲਿਖਾਈ
- (ੲ) ਲੰਮੀ ਲਿਖਾਈ
- (ਸ) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਹੀ ਠੀਕ ਹਨ
4. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਸਵਰ ਕਿੰਨੇ ਹਨ? 1
- (ੳ) ਦੋ
- (ਅ) ਤਿੰਨ
- (ੲ) ਚਾਰ
- (ਸ) ਪੰਜ
5. ਪੜ੍ਹਨ ਕੌਸ਼ਲ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਭਾਸ਼ਾਈ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ? 3
6. ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਉੱਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 3

ਯੂਨਿਟ – ਦੂਜਾ

7. ਉਹਨਾਂ ਅੱਖਰਾਂ ਨੂੰ ਕੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਚਾਰਨ ਸਮੇਂ ਆਵਾਜ਼ ਨੱਕ ਰਾਹੀਂ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ? 1
- (ੳ) ਸਵਰ
- (ਅ) ਵਿਅੰਜਨ
- (ੲ) ਅਨੁਨਾਸ਼ਕ
- (ਸ) ਦੁੱਤ

8. 'ਸੌੜ ਚਾੜਨੀ' ਮੁਹਾਵਰੇ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ? 1
 (ੳ) ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁੱਟਣਾ
 (ਅ) ਠੱਗਣਾ
 (ੲ) ਜਾਨ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰਨਾ
 (ਸ) ਮੁਸੀਬਤ ਆ ਪੈਣੀ
9. ਪਿਛੇਤਰ ਕਿਵੇਂ ਬਣਦੇ ਹਨ? ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਨਾਲ ਸਮਝਾਓ। 3
10. ਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕਿਸਮਾਂ ਉੱਪਰ ਵਿਸਤਾਰ ਸਹਿਤ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 5

ਜਾਂ

'ਬਹੁਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ' ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਸਹਿਤ ਵਿਚਾਰੋ।

ਯੂਨਿਟ – ਤੀਜਾ

11. ਪੀਲੂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਮਿਰਜ਼ਾ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਸ ਕਿਹੜਾ ਹੈ? 1
 (ੳ) ਕਰੁਣਾ ਰਸ (ਅ) ਬੀਰ ਰਸ
 (ੲ) ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਰਸ (ਸ) ਰੋਦਰ ਰਸ
12. 'ਆਦਿ ਗ੍ਰੰਥ' ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਕਿਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ? 1
 (ੳ) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ
 (ਅ) ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ
 (ੲ) ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਜੀ
 (ਸ) ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ

13. 'ਛਾਂਗਿਆ ਰੁੱਖ' ਰਚਨਾ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਕਿਸ ਵਿਧਾ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ? 1
- (ੳ) ਕਹਾਣੀ
- (ਅ) ਨਾਵਲ
- (ੲ) ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ
- (ਸ) ਨਾਟਕ
14. ਬਾਬਾ ਫਰੀਦ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ? 1
- (ੳ) ਕਿੱਸਾ-ਕਾਵਿਧਾਰਾ ਦਾ ਮੋਢੀ ਕਵੀ
- (ਅ) ਸੂਫੀ-ਕਾਵਿਧਾਰਾ ਦਾ ਮੋਢੀ ਕਵੀ
- (ੲ) ਗੁਰਮਤਿ-ਕਾਵਿਧਾਰਾ ਦਾ ਮੋਢੀ ਕਵੀ
- (ਸ) ਬੀਰ-ਕਾਵਿਧਾਰਾ ਦਾ ਮੋਢੀ ਕਵੀ
15. ਨਾਵਲ ਕੀ ਹੈ? 1
- (ੳ) ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਉਂਤਬੱਧ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਗੱਦ-ਰੂਪ
- (ਅ) ਕਾਵਿ-ਰੂਪ
- (ੲ) ਡਾਇਰੀ-ਲੇਖਣ
- (ਸ) ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇ ਉੱਤੇ ਲੇਖ ਰਚਨਾ

16. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਉੱਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 3

ਯੂਨਿਟ – ਚੌਥਾ

17. ਸੰਖੇਪ ਰਚਨਾ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜਾ ਤੱਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ? 1

- (ੳ) ਵਧੇਰੇ ਵਾਕਾਂਸ਼
- (ਅ) ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਰਾਏ
- (ੲ) ਮੁੱਖ ਬਿੰਦੂਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ
- (ਸ) ਕਹਾਣੀ

18. ਕਹਾਣੀ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਸਧਾਰਨ ਅਰਥ ਕੀ ਹੈ? 1

- (ੳ) ਖੇਡਣਾ
- (ਅ) ਕਥਾ
- (ੲ) ਨਿਬੰਧ
- (ਸ) ਸੰਵਾਦ

19. ਲੇਖ ਰਚਨਾ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਭਾਗ ਹਨ? 1

- (ੳ) ਤਿੰਨ
- (ਅ) ਚਾਰ
- (ੲ) ਪੰਜ
- (ਸ) ਛੇ

20. ਰਚਨਾ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ : 1
- (ੳ) ਮੌਖਿਕ ਰਚਨਾ
- (ਅ) ਲਿਖਤ ਰਚਨਾ
- (ੲ) ਦੋਵੇਂ ਹੀ (ੳ) ਅਤੇ (ਅ) ਨਹੀਂ
- (ਸ) ਦੋਵੇਂ ਹੀ (ੳ) ਅਤੇ (ਅ)
21. ਸਰਕਾਰੀ ਚਿੱਠੀਆਂ ਤੇ ਵਪਾਰਕ ਚਿੱਠੀਆਂ ਦੇ ਅਰਥ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਵਿਚਲੇ ਮੂਲ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ। 3
-